

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

Від 19.02.2019 № 59/2 р/к

Справа № 16/2018

м. Івано-Франківськ

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (далі – КП «Водотеплосервіс» або – Підприємство) протягом 2017-2018 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у користуванні Підприємства, з часткою 100 відсотків.

КП «Водотеплосервіс» відмовляло заявникам у наданні послуг централізованого водопостачання та водовідведення та висувало їм вимоги щодо необхідності отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша.

За результатами розгляду справи № 16/2018 такі дії КП «Водотеплосервіс» визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 5 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку централізованого водопостачання, шляхом повної відмови від реалізації (надання) послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.

На КП «Водотеплосервіс» накладено штраф у розмірі 68 000,00 гривень, який підлягає сплаті до Державного бюджету України у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали справи № 16/2018 про порушення КП «Водотеплосервіс» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, та подання відділу досліджень і розслідувань від 06.02.2019 № 59-03/7п,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Івано-Франківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) у межах компетенції здійснено розгляд колективного звернення (вх. № 15/з від 22.05.2018) власників нежитлових

приміщень багатоквартирного житлового будинку, розташованого за адресою: проспект Лесі Українки, буд. 27, м. Калуш (далі – Будинок), з приводу неправомірних дій КП «Водотеплосервіс», які полягають у відмові від надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення та зобов'язанні заявників в отриманні технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 03.08.2018 № 17 розпочато розгляд справи № 16/2018 (далі – Справа) за ознаками вчинення КП «Водотеплосервіс» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині повної відмови від реалізації (надання) послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.
- (3) Розпорядження про початок розгляду Справи надіслано КП «Водотеплосервіс» листом від 06.08.2018 № 59-02/820.
- (4) Листами від 06.02.2019 № 59-02/151 КП «Водотеплосервіс» та від 06.02.2019 № 59-02/152 заявникам направлено копії подання з попередніми висновками у справі № 06.02.2019 № 59-03/7п.
- (5) Зауважень чи заперечень до подання з попередніми висновками у справі № 06.02.2019 № 59-03/7п з боку Підприємства та заявників не надходило.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у Справі є комунальне підприємство «Водотеплосервіс» Калуської міської ради, ідентифікаційний код – 32364207; адреса місцезнаходження - вул. Окружна, 8, м. Калуш, 77300 (далі – КП «Водотеплосервіс», Відповідач, Підприємство).
- (7) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, Відповідач є юридичною особою (дата державної реєстрації - 24.04.2003), засновником якого є Калуська міська рада. Код ЄДРПОУ – 32364207, код за КВЕД - 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (основний); 36.00 Забір, очищення та постачання води.
- (8) КП «Водотеплосервіс» діє відповідно до статуту, нова редакція якого затверджена рішенням Калуської міської ради від 29.06.2017 № 928.
- (9) Відповідач надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша, а також послуги з видачі технічних умов для приєднання до систем водопостачання та водовідведення.
- (10) Підприємство є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) У відповідності до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 р. №49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 р. за №317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) У відповідності до пункту 3.3 Методики визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установаження переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (13) Об'єктами даного аналізу є суб'єкти господарювання, які в 2017-2018 роках здійснювали діяльність на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в місті Калуш.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (14) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання та водовідведення є забезпечення споживачів питною водою.
- (15) Згідно з положеннями Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (16) Отже, товаром, відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (17) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (19) Споживачі послуг централізованого водопостачання та водовідведення – юридичні та фізичні особи, які використовують питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (20) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення не є взаємозамінними з будь-якими іншими послугами.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (21) На території м. Калуша, у межах якого Відповідачем проводиться господарська діяльність із забезпечення споживачів послугами централізованого водопостачання та водовідведення, іншого підприємства, яке може надавати вказані послуги споживачам, не існує.
- (22) Відповідно до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 р. №190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за №936/15627,

виробником послуг централізованого водопостачання та водовідведення є суб'єкт господарювання, що виробляє або створює послуги з централізованого водопостачання.

- (23) Отже, виробником послуг централізованого водопостачання та водовідведення в м. Калуш є КП «Водотеплосервіс».
- (24) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в м. Калуш є юридичні та фізичні особи.

3.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (25) У відповідності до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (26) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» *природна монополія* – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (27) *Споживач товарів*, що виробляються суб'єктами природних монополій, фізична або юридична особа, яка придбаває товар, що виробляється (реалізується) суб'єктами природних монополій.
- (28) *Суб'єкт природної монополії* – суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (29) Законом України «Про природні монополії», дія якого поширюється на відносини, що виникають на товарних ринках, які перебувають у стані природної монополії, встановлено, що до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належать, в тому числі, і діяльність суб'єктів господарювання у сфері природних монополій.
- (30) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (31) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 р. №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:

система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;

система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;

місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

місце провадження господарської діяльності з централізованого

водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (32) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та водовідведення було враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим. Нею є діючі розподільчі мережі водопостачання та водовідведення, які знаходяться на балансі КП «Водотеплосервіс».
- (33) Отже, територіальними (географічними) межами ринку централізованого водопостачання та водовідведення є територія м. Калуша, у межах якої провадиться господарська діяльність КП «Водотеплосервіс» із забезпечення споживачів питною водою, із відведення та очищення стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, колекторів та каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, тобто у межах діючих водопровідних та каналізаційних мереж КП «Водотеплосервіс».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатись становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку.

- (34) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (35) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (36) Часовими межами ринку централізованого водопостачання та водовідведення визначено проміжок часу, що охоплює 2017 та 2018 роки.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (37) Враховуючи, що КП «Водотеплосервіс» є суб'єктом природної монополії, його частка на ринку централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша (в межах діючих водопровідних та каналізаційних мереж) у період 2017-2018 років становила 100 відсотків.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (38) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання та водовідведення віднесений до ринків природних монополій. Фізичні та юридичні особи (*споживачі послуг, пов'язаних з приєднанням об'єктів замовників до систем централізованого водопостачання та водовідведення*) можуть приєднати свої об'єкти будівництва до систем централізованого водопостачання та водовідведення тільки до суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможлива.

3.8. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (39) Відповідно до Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (40) Аналіз ринку централізованого водопостачання та водовідведення свідчить про наявність значних організаційних та економічних бар'єрів, що перешкоджають вступу суб'єктів господарювання на досліджуваний ринок.

- (41) Організаційні бар'єри полягають у тому, що підприємство, яке має намір надавати послуги централізованого водопостачання та водовідведення, повинен отримати наступний перелік документів:
- ліцензію на господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення;
 - дозвіл на спеціальне водокористування;
 - державний акта на право постійного користування або дозвіл на користування надрами;
 - технічну документацію на розміщення водопровідних та каналізаційних мереж, споруд та устаткування, погоджену в установленому порядку тощо.
- (42) Економічні бар'єри полягають у необхідності значних капіталовкладень для вступу нових суб'єктів господарювання (придбання необхідного обладнання, транспорту, будівництва, водопровідних мереж, утримання персоналу необхідної кваліфікації та інше).
- (43) Вищенаведені бар'єри не можуть бути подолані в короткий строк новими суб'єктами господарювання, які бажають вступити на ринок централізованого водопостачання та водовідведення.

3.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (44) У відповідності до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (45) Дослідженням встановлено, що КП «Водотеплосервіс» як суб'єкт природної монополії, у період 2017-2018 років займало монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у користуванні Підприємства, з часткою 100 відсотків, оскільки не мало жодного конкурента.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини справи

- (46) Як зазначено у зверненні, оскільки Будинок здано в експлуатацію та приєднано до систем централізованого водопостачання та водовідведення і з мешканцями Будинку укладено відповідні договори, власники нежитлових приміщень Будинку, зокрема Капітан Б.Б. (свідоцтво про право власності на об'єкт нерухомого майна від 07.10.2015 індексний номер 45240192), Паламарчук Р.Т. (від 28.10.2018 індексний номер 464477480), Сидорук Я.В. (від 29.10.2018 індексний номер 46528173), Гап'як В.П. (від 29.10.2015 індексний номер 46523355) та Джус Т.І. (від 28.10.2018 індексний номер 46481320), (надалі разом – заявники), неодноразово звертались до КП «Водотеплосервіс» щодо надання їм можливості користування холодною водою в нежитлових приміщеннях та укладення договору по надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення.
- (47) Проте, Підприємство відмовляло заявникам з огляду на те, що в декларації про готовність об'єкта до експлуатації не вказано в назві об'єкту «житловий будинок з нежитловими приміщеннями», та вимагало звернутись з заявами про видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення і виготовити нову проектну документацію на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення.
- (48) У матеріалах Справи містяться копії документів, які Заявники надали Підприємству, а саме: висновок комплексної державної експертизи, виданий 09.11.2005 державним підприємством «Івано-Франківська обласна служба Української державної інвестиційної експертизи та доданий до цього експертний висновок по робочому проекту Будинку, де зазначено корисну площу магазинів (566,8 м.кв.) та вказано на те, що проектом Будинку передбачено розміщення на

- першому поверсі торговельних залів, приміщень для персоналу, комор і санвузлів.
- (49) Також, надано копію декларації про готовність об'єкта до експлуатації, зареєстрованої Інспекцією Держархбудконтролю в Івано-Франківській області 25.07.2014 за № ІФ 143142060128, де чітко визначена площа вбудовано-прибудованих приміщень житлового будинку, та роз'яснення управління державної архітектурно-будівельної інспекції в Івано-Франківській області від 25.09.2017 № Ко-17/1009/309, в якому зазначено, що: «Відсутність терміну «магазин» у назві об'єкта будівництва це наслідок договірних відносин між розробником проектної документації та замовником. Проте, ця обставина не спростовує того факту, що в п. 13 декларації про готовність об'єкта до експлуатації міститься інформація щодо площі вбудовано-прибудованих приміщень житлового будинку. Зареєстрована декларація про готовність об'єкта до експлуатації є підставою для укладення договорів про постачання на прийнятий в експлуатацію об'єкт необхідних для його функціонування ресурсів – води, газу, тепла, енергії, включення даних про такий об'єкт до державної статистичної звітності та оформлення права власності на нього» (*мова оригіналу*).
- (50) Оскільки заявники не отримали у КП «Водотеплосервіс» технічні умови на приєднання об'єкта до систем централізованого водопостачання та водовідведення, Підприємство у нежитлових приміщеннях заявників опломбувало крани холодної води в закритому положенні та відмовляє в укладенні договору про надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення.
- (51) На запит Відділення стосовно причин відмови у наданні послуг централізованого водопостачання та водовідведення заявникам Підприємство повідомило наступне:
- «Для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються Технічні умови (ТУ). Власники нежитлових (комерційних) приміщень Будинку не звертались до КП «Водотеплосервіс» із заявою на одержання ТУ.
- Забудовник ПП «Космал» одержав Технічні умови № 2 від 27 лютого 2013 року на приєднання Будинку. На нежитлові та комерційні приміщення ТУ не видавались.
- В той же час Лучко О.Б., власник нежитлового приміщення Будинку через п'ять днів після звернення до КП «Водотеплосервіс» із заявою на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення одержав Технічні умови № 15 від 30.03.2018» (*мова оригіналу*).
- (52) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 №2918-III (далі – Закон) технічні умови – це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (53) Згідно із статтею 23 цього ж Закону, правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (54) Законом України від 17.02.2011 №3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності» (із змінами та доповненнями), зокрема статтею 30 цього Закону передбачено наступне:
- технічні умови* – це комплекс умов та вимог до забезпечення інженерного об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, каналізації, відведення зливових вод, а *право на їх одержання* має фізична або юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні.
- фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно з поданою нею заявою;
- технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати

намірам заявника щодо забудови земельної ділянки;

технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника, зміни до технічних умов можуть вноситись тільки за згодою замовника.

- (55) Порядок приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та водовідведення регулюється «Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України», затвердженими Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 №190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за №936/15627 (із змінами та доповненнями) (далі – Правила користування системами ЦВП та ЦВВ або Правила).
- (56) Крім того, наказом Підприємства від 27.12.2016 № 350 затверджено Порядок видачі технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення та Положення про технічну раду Підприємства (далі – Наказ № 350), згідно з якими КП «Водотеплосервіс» надаються послуги з приєднання об'єктів замовників до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (57) Відповідно до пункту 4.1. Правил, для одержання технічних умов замовник подає до виробника послуг централізованого водопостачання та водовідведення:
- заяву;
 - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2 до цих Правил;
 - ситуаційний план з визначення місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (58) Додатком 1 до Правил користування системами ЦВП та ЦВВ затверджено форму технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення, які повинні містити:
- основні відомості;
 - умови водопостачання;
 - умови водовідведення;
 - термін дії технічних умов.
- (59) Вартість послуг з надання технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат та вартості одного людино-дня.
- (60) Таким чином, у разі звернення замовника до виробника послуг централізованого водопостачання та водовідведення з приводу видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, йому видається документ – технічні умови.
- (61) Положеннями Наказу № 350 передбачено наступний порядок видачі технічних умов:
- заяви про видачу технічних умов розглядаються технічною радою, котра виносить рішення про можливість приєднання об'єкту до мереж водопостачання та водовідведення, про що складається протокол засідання технічної ради;
 - для розроблення технічних умов проводиться обстеження представниками служб водопостачання та водовідведення об'єкту і встановлюються точки приєднання і точки розподілу згідно з Правилами користування системами ЦВП та ЦВВ;
 - після опрацювання всіх документів, інженером ІВТ та інвестицій готуються технічні умови та надаються для розгляду технічною радою;
 - Підприємство видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла з водо лічильником або витратоміром іншого типу, які занесені в Державний реєстр засобів вимірювальної техніки, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів – підвищувачів

тиску, інших умов згідно Правил.

- при видачі техумов замовнику обов'язково надаються графічні матеріали із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва, які є невід'ємним додатком до технічних умов;

- після затвердження начальником УЖКГ міської ради (згідно з розпорядженням міського голови від 14.01.2013 № 16-р) технічні умови реєструються в журналі «обліку видачі технічних умов» та видається замовнику підпис.

- (62) З урахуванням зазначеного, КП «Водотеплосервіс» видало замовнику - приватному підприємству «Космал» (код ЄДРПОУ 30106616), яке здійснювало будівництво Будинку, технічні умови від 27.02.2013 № 2 на приєднання Будинку до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (63) Надалі, за поясненням Відповідача, технічні умови передаються замовником в ліцензійну проектну організацію для виконання проекту на підключення об'єкта до систем централізованого водопостачання та водовідведення. Один примірник виготовленої проектною документацією надається замовником до КП «Водотеплосервіс» для ознайомлення і зберігання.
- (64) На підставі цих технічних умов проектна організація - приватне підприємство «Стеко» (код ЄДРПОУ - 33407178) виготовила «Робочий проект на підключення до міських мереж водопостачання та водовідведення Будинку» (замовлення № 04-13-ЗВК, дата видачі – 05.03.2013).
- (65) На запит Відділення, чи передбачалось у проектній документації підключення до мереж централізованого водопостачання та водовідведення усього Будинку як об'єкта будівництва в цілому, враховуючи нежитлові приміщення (торгові площі магазинів) на першому поверсі, чи тільки житлові приміщення, ПП «Стеко» зазначило, що в робочому проекті передбачено водопостачання та водовідведення житлових квартир і приміщень комерційного призначення: витрати води для житла – 33,84 куб. м. на добу, витрати води для комерції – 0,2 куб.м. за добу, що в сумі складає 34,04 куб .м. В опитувальному листі, доданому до заяви ПП «Космал» на отримання технічних умов на Будинок, вказано загальну потребу 35 куб. м. за добу, оскільки такі дані необхідні для визначення діаметру водопровідного вводу та загального каналізаційного колектору. Відповідно і в Технічних умовах від 27.02.2013 № 2 Відповідачем зазначено потребу у воді 35,0 куб. м. за добу, тобто з урахуванням житлових і нежитлових приміщень.
- (66) Крім того, ПП «Стеко» надало пояснення, що водопровідний ввід в будівлю запроектовано один – спільно для житлових і нежитлових приміщень, а при визначенні діаметру водопровідного вводу врахована загальна витрата води. В каналізаційному колодязі № 2,4,6 по генплану вказано два каналізаційні випуски з будівлі: один від житлових приміщень, другий – від нежитлових. При проектуванні будинку житлово-комерційного призначення обов'язково передбачаються вводи на водопостачання і каналізаційні випуски на водовідведення окремо для житлових і нежитлових (комерційних) приміщень, що і було здійснено при будівництві Будинку.
- (67) Також, на замовлення ПП «Космал» проектна організація ПП «АР-КО» (код ЄДРПОУ 25066900) виготовила робочий проект № 138-05-ВК на виконання монтажних робіт внутрішньо-будинкових систем водопостачання та водовідведення у Будинку. Відповідно, у цьому робочому проекті було передбачено виконання робіт у житлових і нежитлових приміщеннях.
- (68) За інформацією Підприємства, виконання монтажних робіт на будівництво мереж водопостачання та водовідведення на підставі проектною документації може здійснюватись будь яким суб'єктом господарювання, який має дозвільні документи на проведення такого виду робіт, у тому числі і КП «Водотеплосервіс».
- (69) Замовник будівництва ПП «Космал» забезпечив виконання монтажних робіт систем водопостачання та водовідведення у Будинку.
- (70) Управління державної архітектурно-будівельної інспекції в Івано-Франківській

області на вимогу Відділення надало наступну інформацію щодо прийняття Будинку в експлуатацію.

- (71) Порядок прийняття у експлуатацію збудованих будівництвом об'єктів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів».
- (72) Пунктом 2 цього порядку визначено, що прийняття в експлуатацію об'єктів, що належать до I-III категорії складності, та об'єктів, будівництво яких здійснено на підставі будівельного паспорта, проводиться шляхом реєстрації Державною архітектурно-будівельною інспекцією та її територіальними органами, поданої замовником декларації про готовність об'єкта до експлуатації. Інспекція перевіряє протягом десяти робочих днів з дати подання (надходження) до неї декларації повноту даних, зазначених у ній, та реєструє декларацію.
- (73) Відповідно до статті 39 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та пункту 11 Порядку прийняття у експлуатацію збудованих будівництвом об'єктів датою прийняття об'єкту в експлуатацію є дата реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації.
- (74) Зареєстрована декларація про готовність об'єкта до експлуатації є підставою для укладення договорів про постачання на прийнятий в експлуатацію об'єкт необхідних для його функціонування ресурсів – води, газу, тепла, електроенергії, включення даних про такий об'єкт до державної статистичної звітності та оформлення права власності на нього. Підключення закінченого будівництвом об'єкта, прийнятого в експлуатацію, до інженерних мереж здійснюється протягом десяти днів з дня відповідного звернення замовника до осіб, які є власниками відповідних елементів інженерної інфраструктури або здійснюють їх експлуатацію.
- (75) Декларація про готовність до експлуатації об'єкта «Багатоквартирний житловий будинок; Івано-Франківська обл.; м. Калуш, просп. Лесі Українки, б/н» зареєстровано Інспекцією держархбудконтролю в Івано-Франківській області 25.07.2014 за № ІФ 143142060128. Відповідно до даних, внесених замовником ПП «Космал», у п. 13 «Характеристика житлових будинків (з урахуванням результатів технічної інвентаризації)» додатку 3 до Порядку прийняття у експлуатацію збудованих будівництвом об'єктів, за формою якого зареєстровано декларація на Будинок, загальна площа вбудовано-прибудованих нежитлових приміщень житлового будинку, на час реєстрації декларації складала – 545,2 кв. м.
- (76) Тобто, Будинок прийнято в експлуатацію як об'єкт будівництва з наявними у ньому житловими та нежитловими приміщеннями, останні з яких перебувають у власності заявників.
- (77) За інформацією Відповідача, для здійснення приєднання монтованих мереж водопостачання та водовідведення замовник (забудовник, експлуатуюча організація) надає КП «Водотеплосервіс» узгоджений проектними службами міста проект та виконавчу документацію побудованих мереж (акт виконаних робіт з монтажу водопроводу та/або каналізації форми № КБ-2в, виконавча схема, акт закриття прихованих робіт тощо). Після проведення оплати за підключення до мереж водопостачання та водовідведення згідно з рахунком КП «Водотеплосервіс», представниками Підприємства виконується приєднання до мереж та підписується із замовником акт встановлення межі експлуатаційної відповідальності.
- (78) Як вбачається з матеріалів Справи, межі експлуатаційної відповідальності між надавачем послуг - КП «Водотеплосервіс» та споживачем - ПП «Космал» встановлено відповідно до акту від 13.10.2015 № 180.
- (79) Отже, вищенаведені факти і пояснення підтверджують, що технічні умови від 27.02.2013 № 2 на приєднання Будинку до централізованих мереж водопостачання та водовідведення і проектна документація на монтаж зовнішніх та внутрішніх мереж водопостачання та водовідведення Будинку, стосувались під'єднання до мереж усього Будинку як цілісного об'єкту будівництва, в тому числі з

- нежитловими приміщеннями комерційного призначення, які належать заявникам.
- (80) Таким чином, були наявні усі правові підстави для укладання зі споживачами договорів про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (81) За інформацією Відповідача, договори з мешканцями Будинку почали укладатись з березня 2017 року. При цьому, власникам нежитлових приміщень Будинку Підприємство відмовляло в укладенні договору.
- (82) Заявники неодноразово звертались до Підприємства з вимогами щодо забезпечення подачі холодної води та укладення з ними договору про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (83) Однак, за результатами розгляду звернень на засіданні технічної ради Підприємство повідомляло заявників про те, що для забезпечення приміщень централізованим холодним водопостачанням та водовідведенням необхідно звернутись до Відповідача із заявою про отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша. До заяви додати:
- копію плану ділянки будівництва (реконструкції) об'єкту на геодезичній підоснові нанесенням усіх підземних комунікацій (в масштабі 1:200)
 - копію документу, що підтверджує право власності існуючого об'єкту чи об'єкту будівництва;
 - копію документу, що підтверджує право власності (користування) на земельну ділянку, на якій розташовано об'єкт підключення;
 - копія паспорта, ідентифікаційного коду замовника (для юридичних осіб – копії установчих документів);
 - опитувальний лист на приєднання об'єкту будівництва до централізованих систем водопостачання та каналізації міста (надає проектна організація).
- (84) Крім того, у відповідях від 07.06.2017, наданих заявникам, Підприємство вказало на те, що приміщення не може бути забезпечене належним тиском води у централізованій системі водопостачання. Мешканці Будинку гарантували встановити за власні кошти два підкачувальні насоси згідно з розробленим робочим проектом, однак зобов'язання щодо цього, викладені в гарантійному листі мешканців, не виконані. Та додатково у черговий раз зазначило, що «у декларації про готовність об'єкта до експлуатації зазначено «багатоквартирний житловий будинок» та не вказано «приміщення комерційного призначення»» (мова оригіналу).
- (85) На вищевказане заявники надали Підприємству письмові пояснення, в яких зазначено наступне. КП «Водотеплосервіс» 30.11.2016 проводило гідравлічне випробування, за результатами якого зауважень щодо тиску води не було, що підтверджується відповідним актом комісії. Скарг з боку мешканців на недостатній тиск води не було, а основний насос для підкачування холодної води навіть не включають. Враховуючи те, що в Будинку були факти крадіжки майна, жителі вважають встановлення другого резервного підкачувального насоса недоцільним і гарантують у випадку встановлення неналежного тиску води в будинку встановити його за власні кошти.
- (86) Відтак, Підприємство надалі відмовляється від укладення договорів з власниками нежитлових приміщень (заявниками), не розпломбує крани холодної води для цих споживачів та не дає можливості користуватись водою на рівних умовах з іншими власниками Будинку.

4.2. Повна відмова від реалізації (надання) послуг централізованого водопостачання та водовідведення за відсутності альтернативних джерел їх придбання

- (87) Відповідно до пункту 5 частини другої статті 13 та пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи

- придбання є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку.
- (88) У розумінні п.1.2 Правил, замовником послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва (далі - об'єкт будівництва) з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення.
- (89) Тобто, у даному випадку замовником послуг приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення є забудовник – ПП «Космал», яким і було вчинено увесь порядок дій, необхідних для укладення договорів між КП «Водотеплосервіс» і власниками Будинку для забезпечення відпуску споживачам питної води та прийняття стічних вод.
- (90) При цьому, виготовлення нових технічних умов, що в свою чергу зумовлює виготовлення проектної документації, на нежитлові приміщення тягне за собою додаткові витрати, оскільки вартість видачі Підприємством технічних умов для одного заявника, як суб'єкта підприємницької діяльності, станом на дату отримання інформації на вимогу Відділення складала 1280,00 грн., а середня вартість розробки проекту - близько 2500,00 гривень.
- (91) Фактично, ці витрати уже понесені заявниками та мешканцями Будинку, які придбали приміщення, оскільки витрати на послуги з виготовлення технічних умов та проектної документації, а також роботи з монтажу систем водопостачання та водовідведення, замовником яких було ПП «Космал», входять у вартість об'єкта будівництва.
- (92) Проте, вимоги Підприємства щодо отримання заявниками технічних умов, а в подальшому – виготовлення проектної документації, на нежитлові приміщення (торгові зали з продажу непродовольчих товарів, приміщення для персоналу, комори та санвузли), які розміщені на першому поверсі Будинку, котрий є цілісним об'єктом будівництва та уже приєднаний до мереж, є неправомірними, оскільки ці нежитлові приміщення не є новозбудованим або реконструйованим об'єктом.
- (93) У зв'язку з невиконанням вищезазначених вимог КП «Водотеплосервіс» не забезпечує в приміщеннях заявників постачання холодної води та прийняття стічних вод та відмовляється від укладення договору про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за наявності альтернативних джерел придбання послуг

- (94) КП «Водотеплосервіс» є єдиним суб'єктом господарювання, у котрого заявники можуть придбавати послуги централізованого водопостачання та водовідведення. Ці послуги є важливими у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (95) За наявності альтернативних джерел придбання послуг централізованого водопостачання та водовідведення заявники могли б обрати іншого надавача послуг, а Відповідач у конкурентній боротьбі за споживача не зміг би висувати не передбачені чинним законодавством у сфері централізованого водопостачання та водовідведення вимоги щодо необхідності отримання платних послуг з виготовлення технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення нежитлових приміщень, які є лише частиною об'єкта будівництва, на котрий технічні умови були вже видані.
- (96) Внаслідок цього споживачі (заявники) перебувають у повній залежності від отримання послуг у Відповідача та укладення договору про надання цих послуг. А вимоги Підприємства щодо виготовлення заявниками технічних умов, що є платною послугою, зумовлені отриманням економічної вигоди, а не виправданою об'єктивною причиною.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (97) Дії КП «Водотеплосервіс», який протягом 2017 - 2018 років займав монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання і водовідведення в територіальних межах м. Калуша, що полягають у відмові від надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення та висуненні вимог заявникам щодо отримання платних послуг з виготовлення технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша, внаслідок чого послуги в період 2017-2018 років заявникам не надавались, кваліфіковано Відділенням як зловживання монопольним становищем відповідно до пункту 5 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», в частині повної відмови від реалізації (надання) послуг Підприємства за відсутності альтернативних джерел їх придбання.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (98) На засіданні адміністративної колегії Відділення присутні представники КП «Водотеплосервіс» повідомили про те, що Підприємство не визнає вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції. В обґрунтування своєї позиції зазначили, що оскільки в заяві ПП «Космал» про отримання технічних умов на приєднання Будинку до систем централізованого водопостачання та водовідведення і в опитувальному листі, доданому до заяви, в найменуванні об'єкта будівництва не вказано «нежитлові приміщення чи приміщення комерційного призначення», значить технічні умови від 27.02.2013 року № 2 видані на Будинок без нежитлових приміщень. Відповідно, Заявники повинні звернутись до КП «Водотеплосервіс» з заявою для отримання технічних умов на приєднання нежитлових приміщень Будинку до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша.
- (99) Зазначені заперечення не взято до уваги адміністративною колегією Відділення, оскільки вони не спростовують доказів у Справі, викладених у поданні.
- (100) Представники заявників повідомили про те, що на час прийняття рішення у Справі Підприємство не припинило порушення, заявники надалі не мають можливості користуватись послугами централізованого водопостачання та водовідведення. Такі дії були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, коли б заявники мали право вибору іншого, крім Відповідача, надавача послуг.

6. Остаточні висновки у справі

- (101) Отже, зібраними у справі доказами доводиться, а запереченнями та поясненнями Відповідача не спростовується висновок про те, що дії КП «Водотеплосервіс», які полягають у відмові від надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення та висуненні вимог заявникам щодо отримання платних послуг з виготовлення технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 5 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині повної відмови від реалізації (надання) послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.
- (102) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену цим законом.

7. Визначення розміру штрафу

- (103) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

- (104) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (105) На вимогу Відділення Відповідач не надав інформації про сумарний розмір доходу (без ПДВ), отриманого від надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення за 2018 рік.
- (106) Відповідно до частини п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України не надав розмір доходу (виручки), штраф за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних доходів громадян.
- (107) Під час визначення розміру штрафу враховано такі обставини:
- порушення не визнано;
 - порушення діяло протягом тривалого період часу та не припинено станом на дату прийняття рішення.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 р. №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 р. за №291/5482, із змінами та доповненнями, пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (адреса місцезнаходження - вул. Окружна, 8, м. Калуш, Івано-Франківська область, 77300; ідентифікаційний код 32364207) як суб'єкт природної монополії, протягом 2017-2018 років займало монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Калуша в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у користуванні Підприємства.

2. Визнати дії комунального підприємства «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (ідентифікаційний код 32364207), які полягають у відмові від надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення та висуненні вимог заявникам щодо отримання платних послуг з виготовлення технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення міста Калуша, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 5 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині повної відмови від реалізації (надання) послуг за відсутності альтернативних джерел їх придбання.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на комунальне підприємство «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (ідентифікаційний код 32364207) штраф у розмірі 68000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати комунальне підприємство «Водотеплосервіс» Калуської міської ради (ідентифікаційний код 32364207) у десятиденний строк з дня одержання цього рішення

припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, шляхом забезпечення надання заявникам послуг централізованого водопостачання та водовідведення та укладення з заявниками договорів про надання цих послуг, про що повідомити Івано-Франківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у п'ятиденний строк з дати виконання.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольному комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Т.М. Савчин

Члени колегії

В.В. Тимків

М.Б. Кривоніс